

Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2022

409/02.02.00/2021

TARKLTK § 59

Talousjohtaja Juha Liinavuori

Lähtökohdat

Edellisessä vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman valmistelussa lähdettiin siitä, että vuodet 2021 ja 2022 tulevat olemaan alijäämäisiä. Maltillisella menokasvulla pyritään siihen, että alijäämä kuitenkin pienenee ja vuonna 2023 päästäisiin ylijäämäiseen tilikauteen. Suunnittelun perusta ei ole kokonaiskuvan osalta muuttunut tulevaa vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaa valmisteltaessa.

Talouden suunnitteluun aiheuttaa edelleen epävarmuutta koronatilanteen jatkuminen. Korona aiheuttaa rokotusten, testauksen, hoidon ja varautamisen vuoksi todennäköisesti kustannuksia vielä vuonna 2022. Myös toiminnantuotot eivät kerry normaalisti, mikäli rajoitustoimet jatkuvat.

Kuntien lähivuosien palvelutarpeen kysyntää ja menopaineita lisää varsinkin ikääntyneiden suhteellisen määrän voimakas kasvu. Lisäksi hallitusohjelma sisältää useita kuntien tehtäviä lisääviä toimenpiteitä. Uudet tehtävät on tosin luvattu kompensoida kunnille täysimääräisesti.

Bruttokansantuotte näyttäisi tuoreempien ennusteiden mukaan jatkavan noin 3 prosentin kasvua vuonna 2022. Myös kunnallisverot kehittyisivät tämän hetkisten arvioiden mukaan suotuisasti vuonna 2022.

Vuoden 2023 alusta toteutuva sote-uudistus vaikeuttaa vuosien 2023-2024 arviointia. Uudistuksessa kunnista siirretään hyvinvointialueille koko maan tasolla yhtä paljon kustannuksia ja tuloja. Siirettävää toimintakatetta (nettokustannus) vastaan siirretään vastaava määrä valtionosuuksia, yhteisöveroa sekä kunnallisveron tuottoa. Kuntien kunnallisveroprosentteja lasketaan tämän hetkisten arvioiden mukaan reilulla 13 prosenttiyksiköllä. Kokonaisuudessaan Ylöjärven osalta sotemuutoksen vaikutus olisi alustavien laskelmien mukaan suhteellisen neutraali.

Johtoryhmä on valmistellut talousarviokierrosta kesäkuun ja elokuun valmistelukokouksissa. Talousarvion valmistelun lähetekeskustelua on käyty kesäkuussa kaupunginhallituksessa sekä elokuun aikana

kaupunginhallituksen talousarvio- seminaarissa ja lautakuntien kokouksissa.

Talusraami

Ylöjärven kaupungin talouden kokonaiskuvaa ilmentävässä talusraamissa on veroarvioinnin pohjana käytetty Kuntaliiton ylläpitämää uusinta veroennustetta toukokuulta 2021. Ennuste perustuu valtiovarainministeriön, verohallinnon ja Suomen Kuntaliiton arvioihin verotulojen kehityksestä. Veroennusteen tietojen pohjalta on arvioitu, että kunnallisverokertymä kasvaisi Ylöjärvellä tänä vuonna 4 prosenttia ja vuonna 2022 3 prosenttia.

Myös yhteisöveron osalta on käytetty Kuntaliiton arviota sellaisenaan. Yhteisöverokertymä pienenee vuonna 2022, koska vuodelle 2021 koronatukitoimena tehty jako-osuuden korotus poistuu. Kiinteistöverotulo on lähivuosina pysynyt lähes samansuuruisena.

Raamilaskelma ei sisällä muutoksia veroprosentteihin.

Valtionosuustulot on arvioitu valtiovarainministeriön ennakkolaskelman mukaisesti lisäämällä arviioon opetusministeriön rahoitusosuuden kautta tuleva oppivelvollisuuden laajentamisrahoitus. Valtionosuudet kokonaisuudessaan hieman laskisivat vuodesta 2021.

Toimintatuotot on raamissa budjetoitu talousarvion 2021 tasolle. Taksatarkastelut suoritetaan normaaliin tapaan, mutta kokonaisuudessaan tuottojen tasonosto ei ole esimerkiksi koronatilanteen takia perusteltua.

Tuki- ja avustustulot on arvioitu viime vuosien tapaan maltilliselle tasolle Käytössä ne ovat kokonaistilanteen näkökulmasta neutraaleja; jos tuloja saadaan lisää aiheuttavat ne lähtökohtaisesti vastaavan suuruiset lisämenot.

Maanmyyntitulot ovat vaihdelleet viime vuosina paljonkin. Luonteensa vuoksi niiden varaan ei ole perusteita budjetoida kiinteitä käyttötalouden menoja. Maanmyyntitulot on ennakoitu raamiin maltillisesti.

Ylöjärven talous on ollut 2010- luvun kohtuullisessa tasapainossa. Ylijäämisiä tilikausia on ollut selvästi enemmän kun alijäämisiä. Viime aikoina on ollut kuitenkin vuosia, jolloin vuosittainen menokasvu on ollut talouden tasapainotilan ylläpidon kannalta liian suurta. Myös vuoden 2021 tilinpäätösennuste ennakoii voimakasta menokasvua. Olennainen osa talouden tasapainon ylläpitämisessä onkin vuosittaisen menokasvun pitäminen keskimäärin kohtuullisella

tasolla.

Raamissa on vuoden 2022 osalta lähdetty siitä, että menokasvu olisi korkeintaan 2,6 prosenttia tilinpäätösennusteeseen 2021 nähden. Tämä menokasvu kattaisi palkkojen sopimuskorotusten yms. pakollisluontoisten varausten lisäksi lakisääteiset tai muut sen luonteiset sitovat lisätarpeet.

Talousarvioprosessin alkuvaiheessa on tullut ilmi, että osastoilla on edellä mainittujen lisäksi useita lisäresurssointitarpeita. Nämä eivät raamin menokasvuvaraakaan mahdu. Eli lisätarpeiden toteuttaminen edellyttäisi raamiin nähden muita säästöjä tai tuloerien kasvua.

Vuoden 2022 investointien kokonaistasoksi on suunnittelun tässä vaiheessa muodostumassa 19,4 miljoonaa euroa. Vastaava luku voimassa olevassa Mapstossa oli 18,5 miljoonaa euroa. Kasvu johtuu tietyiltä osin eräiden vuodelle 2021 budjetoitujen hankkeiden osittaisesta siirtymisestä vuodelle 2022.

Investointitason selvä nousu yhdistettynä alijäämäiseen talousarvioon tarkoittaa sitä, että Ylöjärvi velkaantuu reilusti lähivuosina.

Kaupungin johtoryhmä koordinoi valmistelun tilannetta raamiin nähden ennen lautakuntien varsinaisia syyskuun talousarviokäsitteilyitä.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata tarvittavista toimenpiteistä, mikäli lautakuntien esitykset yhteensä ylittävät kokonaisraamin.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2022 talousarvioehdotus:

Tarkastuslautakunnan osalta lähtökohta vuoden 2022 talousarviovalmisteluun on ollut, etteivät määrärahat tule käyttötalouden osalta kasvamaan vuoden 2021 talousarviosta.

Liitteet

- tarkastuslautakunnan vuoden 2022 talousarvioluvut
- tarkastuslautakunnan vuoden 2022 talousarvion tekstiosuus
- tarkastuslautakunnan strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Puheenjohtaja ehdottaa:

Tarkastuslautakunta päättää:

1. hyväksyä liitteenä olevan tarkastuslautakunnan vuoden 2022 talousarvioehdotuksen,

2. hyväksyä liitteenä olevan tarkastuslautakunnan vuoden 2022 talousarvion tekstiosuuden,
3. hyväksyä liitteenä olevat strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022 ja
4. toimittaa ne edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Hyväksyttiin.
